

som ikke bør berøves det. Hvis det berøves det, maatte det uundgaeligt, hvor streng Loven end var, føre til, at der ved Siden af de offentlige Virksomheder, som udøves gennem Kontorene, danner sig Smugvirksomheder, private Virksomheder, som paa den ene eller den anden Maade søge at omgaa Loven eller i alt Fald at undgaa Ansvar, men som maa komme, fordi der vil være Trang til dem. Af disse Grunde har Udvalget ikke kunnet tiltræde Mindretallets Tanke, men har ment at burde anbefale Tinget at blive staaende ved Regeringsforslaget. Men der er tillige en anden Grund dertil, og det er den, at hvis man skulde gaa over til denne nye Tanke, som er indlaagt i Mindretallets Forslag, maatte det anses for paabudt ved Forholdets Natur, at vi i ethvert Fald ikke kunde stride til noget saadant, før Kjøbenhavns Kommunalbestyrelse — det er Kjøbenhavn, det drejer sig om — var hørt om Sagen. Thi det maa antages, at Justitsministeren vil anse sig forpligtet dertil efter alt, hvad der er foregaaet i denne Sag. Det er nemlig vist, at Kjøbenhavns Kommunalbestyrelse har haft Lejlighed til at udtale sig om denne af Regeringen foreslaaede Ordning, men ikke om en saadan helt ny Ordning, som vilde paaføre den en helt ny Virksomhed, og som er forbunden med ganske betydelige Udgifter, selv om disse tænkes senere refunderede ved den Betaling, der erlægges, en Ordning, som altsaa, kort sagt, vilde være et helt nyt Omraade af de kommunale Pligter, om hvilket Kommunalbestyrelsen billigvis maatte have Lejlighed til at udtale sig, førend en Lov udkom derom. Men er Forholdet dette, stiller det sig altsaa saaledes, at man ved at vedtage Mindretallets Forslag i Virkeligheden vilde udbyde den hele Reform eller Forbedring i de bestaaende Tilstande i alt Fald vistnok ud over denne Rigsdagssamling, og det forekommer os, at det vilde, selv fra deres Standpunkt, som maatte sympatisere med Mindretallets Forslag, være at hige efter et vist Gode, som efter deres Opfattelse maatte anses for det bedste, medens man skyder til Side et Lovforslag, hvorved man straks kunde opnaa et virkeligt Gode, som Regeringsforslaget i ethvert Tilfælde maa anses for at være i Forhold til den bestaaende Tilstand. Flektallets Stilling til Forslaget er altsaa saaledes, at vi anbefale Regeringsforslaget væsentlig usforandret; den ene lille Ændring, vi have foreslaaet, er kun en Udbeliggørelse, hvortil der er givet os Anvisning ved en Ændring fra en her i Byen bestaaende Ændringsforening, som har gjort os opmærksom paa, at den Indskrænkning, der ifølge

de gældende Bestemmelser bestaa for Kjøbenhavns Vedkommende, har viist sig i det praktiske Liv at blive omgaaet, idet man ikke har ment at kunne henføre den blotte Anvisning under den Fæstemandsvirksomhed, som Loven begrænser. Vi have derfor ment at burde tydeliggøre ved en Ændring, at det er virkelig Lovens Mening paa dette Punkt — hvad jeg ogsaa antager i og for sig vil være klart — at det at tilbyde sin Mellemkomst til Afslutning af Lyndelkontrakter falder ind under disse begrænsede Bestemmelser, hvad enten det sker paa videre gaaende Maade eller blot ved Anvisning af Plads. Jeg skal iøvrigt bemærke, hvad der ikke er omtalt i Betænkningen, at denne Forening principalt har udtalt sig i samme Retning som Mindretallets Forslag om Oprettelse af offentlige Kontorer, men at der subsidiaert foreligger Udtalelse om, at man kunde ønske en saadan Lov som Regeringens med nogle Ændringer, hvoraf den, som det forekom os rimeligst at tage Hensyn til, er den, som jeg nu har omtalt. — Et Par andre Punkter have været Genstand for Overvejelse i Udvalget, og jeg skal sige nogle Ord derom. Det har været Genstand for Overvejelse, om ikke Loven eventuelt skulde udvides til at gælde straks for det hele Land. Lovforslaget, saaledes som det foreligger fra Regeringens Side, tænker nærmest paa Kjøbenhavn, men der er en Paragraf om, hvorledes det paa en let Maade kan udvides til andre Dele af Landet. Det Spørgsmaal har været rejst, om det ikke var bedst, at man straks gav det Anvendelse over det hele Land. Det har imidlertid forekommet os fuldt tilstrækkeligt, hvad der i den Retning er foreslaaet i Regeringsforslagets § 6, nemlig en let Udvidelse ved tgl. Anordning, efter at den paagældende kommunale Autoritet er hørt. Det har navnlig været det afgørende for os, at ved Spørgsmaalet om, hvorvidt der var Trang eller ikke, og hvorledes det i Detaillerne nærmere skulde udfores, naar det blev udvidet til andre Steder, burde formentlig de paagældende Myndigheder have et Ord med at sige, og det have de ikke haft, og derfor have vi ment, at det var mindre rigtigt allerede nu at vedtage ved Lov at gaa videre end Regeringslovsforslaget, som jo aabner en let Udgang til Udvidelse. Jeg skal ganske kort berøre det andet Punkt, som ogsaa har været Genstand for Overvejelse, nemlig, om man skulde indføre her i denne Lov en Bestemmelse om Optagelse af den ved Fæstemændens Hjælp afsluttede Kontrakt eller dens Hovedbestemmelser i Lyndets Studsmaalsbog. For saa vidt dette tilsigter at gøre Ansvar for Fæstemanden virksomt, fore-